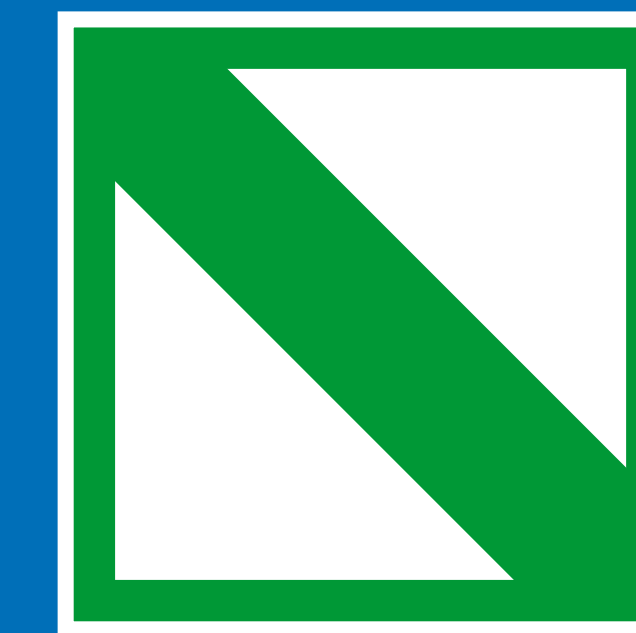

11

Naučná stezka

Rosickou historií...

Zámek Rosice

Rosický zámek byl vybudován přestavbou gotického hradu na přelomu 16. a 17. století. Poloha sama svědčí o původně obranném charakteru objektu. Vznik šlechtického středověkého hradu Rosice, který předcházal pozdějšímu zámku můžeme spojovat již s Bohušem a Hartmanem z Rosic a jeho existenci klášť už k roku 1259, kdy jsou tyto bratři podepsáni jako svědkové na listině ženského kláštera cisterciánského v Oslavanech.

Ve 14. a 15. století sídlili v Rosicích páni Hechtové, rod bohatý, široce rozvětvený. Ve znaku měli stříbrnou štikou na červeném štítu. Prvním z nich byl Hecht z Rosic (kolem roku 1321). V průběhu husitských válek byl hrad v Rosicích několikrát dobyt následně bylo zdokonaleno opevnění hradu, zejména s ohledem na stále účinnější dělostřelbu. Ani tato snaha však náporu husitů nepostavila nakonec účinnou hráz. Krátký čas náležely Rosice knížeti Přemkovi Těšínskému, jenž roku 1453 panství prodal Hynkovi z Kukvic.

Počátkem 16. století koupila hrad Bohunka z Pernštejna. Za panování Bohunka a jejího manžela se hrad stal příležitostným panským sídlem. Smrtí paní Bohunka se rosické panství cestou dědičtí ocitlo v rukou pánů z Lipé sídlících na Moravském Krumlově, kteří je zemskodeskovským zápisem z roku 1562 postoupili Janovi staršímu ze Žerotína. Za Pertolda z Lipé došlo pravděpodobně k zahájení přestavby hradu na zámek. Po Janově smrti převzal rosické panství jeho syn Karel starší ze Žerotína. Tehdy se stal rosický zámek jeho oblíbeným hlavním sídlem. Stavební činnost pánů ze Žerotína na arkádách vnitřního zámku v Rosicích dodnes připomínají rodové znaky pánů z Lipé, z Boskovic, Slavatů z Chlumu, Žerotínů, Krajířů z Krajku a znovu Žerotínů. Kdežto na ostění oken východní a jižní strany nádvoří se spatřují znaky Žerotínů a Valdštejnů.

Po bitvě na Bílé hoře spravoval rosické panství Žerotínův úředník Ondřej Číhal Krhovský. V důsledku protireformačních nařízení prodal Karel starší ze Žerotína r. 1628 celé panství Albrechtu z Valdštejna, ten je hned následujícího roku prodal hraběti Janu Baptistovi z Werdenberka. Rosický zámek dále vystřídal několik desítek majitelů, posledním byl baron de Forest. Tomuto majiteli bylo po vzniku ČR při první pozemkové reformě, rosické panství zestátněno.

Zámek vypadal dříve poněkud jinak. Obě přední křídla byla spojena vstupním objektem s věží. V této budově byl byt purkrabího. Budova severního křídla sloužila jako prostorné konírny, v patře nad konírnami byla sýpka. Později byly v přízemí zřízeny z části koníren chlévy, vozovna a kůlna. V jižním křídle bylo obydlí zámecké čeledi, byla zde vozovna, seník a komora na nářadí, v patře též sýpka. Do hlavní budovy se šlo po mostě průjezdem. V severozápadních sklepech byla cisterna, později používaná jako lednice. Na nádvoří se pod arkádami nacházela studna. V přízemí byl byt domovníka, byt důchodního, čeledník, velká kuchyně a spíž. V prvním poschodí byla kaple s oratoří, hudební sál, několik barokních kabinetů, knihovna, jídelna a pokoje panstva.

Zámek má nyní postklasicistní historizující novodobou fasádu, avšak na severním křídle a pod arkádami jsou ještě pozůstatky renesanční sgrafitové omítky. V části severního křídla, v přízemí a v prvním poschodí hlavní budovy se dochovaly hodnotné klenby. V prvním poschodí jsou dochovány mimo jiné i renesanční výmalby a štukové stropy. S probíhající rekonstrukcí objektů dochází k objevení nových historicky a umělecky cenných architektonických detailů.

Zámek je zpřístupněn veřejnosti dvěma prohlídkovými trasami. K vidění je 20 místností a protiatomový kryt, který je situován pod zámeckou zahradou. Je známý školními výlety do historie a historickým festivalem Rytířské klání zakončeným bitvou o pevnost vždy poslední srpnový víkend.

Zámek obklopený rybníky, 1742 * Castle surrounded by ponds, 1742 * Das Schloß umgeschlossen von Teichen, 1742

Karel Starší ze Žerotína
Karel the Elder of Žerotín
Karl der Ältere von Žerotín

Pohlednice z roku 1916 * Postcard from 1916 * Ansichtskarte von 1916

Severní křídlo, 1945 * Northern wing, 1945 * Nördlicher Flügel, 1945

Rosice Castle

Rosice castle was built through the reconstruction of a gothic stronghold at the turn of the 16th and 17th centuries. The location itself is a proof of its original defensive character.

The origination of the medieval stronghold, which preceded the castle, may be connected with Bohuš and Hartman of Rosice and its existence can be dated as early as 1259, when the two brothers witnessed the charter of the Cistercian convent in Oslavany.

Rosice domain was in the 14th and 15th centuries occupied by the Hecht family, a wealthy and large kin. The first of them was Hecht of Rosice (around 1321). The stronghold had faced several attacks during the Hussite Wars and more and more effective gunnery required improvement in fortification, but it was not enough to stop the onslaught of the Hussites. Rosice were for a short period owned by Přemek Těšínský, who sold the domain to Hynek of Kukvice in 1453. Bohunka of Pernštejn bought the stronghold at the beginning of the 16th century and it became an occasional feudal residence. Lords of Lipá, who were settled in Moravský Krumlov, inherited the domain after Bohunka's death and assigned it to Jan the Elder of Žerotín in 1562. During the reign of Pertold of Lipá was probably commenced the reconstruction of the stronghold into a castle. Jan's son Karel the Elder of Žerotín inherited the Rosice domain after his father's death and the castle became his favourite principal residence. The construction activities of Lords of Lipá are still remembered by the family coats of arms of Lords of Lipá, of Boskovice, Slavatas of Chlum, Žerotíns, Krajířs of Krajek and Žerotíns again on the arcades of the inner castle and Žerotíns and Valdštejns coats of arms on the reveals of the windows of the eastern and southern sides of the courtyard.

After the Battle of White Mountain, the Rosice domain was administered by Žerotín's magistrate Ondřej Číhal Krhovský. Karel the Elder of Žerotín sold the whole domain in consequence of the antireformation rulings in 1628 to Albrecht of Valdštejn who sold it the very next year to Count Jan Baptista of Werdenberk. Tens of owners took turns at the ownership of the castle prior to the last of them, Baron of Forest. This owner lost the Rosice domain during the first land reform after the establishment of Czechoslovak Republic, when it was nationalized.

The castle used to look slightly different. Both front wings were interconnected with an entrance building with a tower. This building contained the dwelling of the burgrave. The northern wing served as a spacious stable with a granary on the first floor. Part of the stable was later reshaped for stalls and sheds. The southern wing was occupied by the dwellings for castle menials, a shed, a hayloft and a room for tools, and another granary on the first floor. The main building was accessed over a bridge through a passageway. The northwestern cellars contained a cistern, which was later on utilized as a cool room. There was a well beneath the arcades on the courtyard. The ground floor contained the dwelling of a housekeeper, a treasurer, the room for menials, a large kitchen and a pantry. On the first floor was located a chapel with an oratory, a music hall, several baroque studies, a library, a dining room and master bedrooms.

The castle has now a post classicist historicist modern exterior, yet there are still the remains of the renaissance scratch work plastering on the northern wing and beneath the arcades. Some valuable vaults were preserved in the northern wing, and on the ground floor and the first floor of the main building. The first floor contains among others renaissance decorations and stucco ceilings. The ongoing reconstruction of the objects brings along discoveries of new, historically and artistically valuable, architectonic details.

The castle is opened to public through two guided tours. Accessible are twenty rooms and an atomic shelter, which is situated beneath the castle garden. The castle is well known for special tours for elementary school pupils and a historical festival called The Nightly Riding for the Hearts of Girls and Ladies that takes place always during the last weekend in August and ends with a battle for a fortress.

Schloss Rosice

Das Schloss Rosice wurde durch den Umbau der gotischen Burg im 16. bis 17. Jahrhundert gebaut. Die Lage selbst zeugt über den ursprünglichen Verteidigungscharakter des Objekts. Die Entstehung der adeligen mittelalterlichen Burg Rosice, die dem späteren Schloss vortschritt, können wir schon mit Bohuš und Hartman von Rosice verbinden, und seine Existenz schon gegen das Jahr 1259 datieren, wann diese Brüder als die Zeugen auf der Urkunde des Frauenklosters in Oslavany unterschrieben sind.

Im 14. und 15. Jahrhundert siedelten in Rosice die Herren von Hecht, reiches, breit ausgebreitetes Geschlecht. Im Wappen hatten sie einen silbernen Hecht im roten Feld. Der erste von ihnen war Hecht von Rosice – um 1321. Im Laufe der Hussitenkriege war die Burg Rosice mehrmals belagert. Deshalb wurde die Burgbefestigung verbessert, vor allem gegen die immer wirksamste Geschützfeuer. Aber diese Bemühungen halfen gegen die Hussitenstoß nicht. Kurze Zeit gehört Rosice dem Fürsten Přemek von Těšín, der das Herrngut 1453 dem Hynek von Kukvice verkaufte.

Am Anfang des 16. Jahrhunderts kaufte die Burg Bohunka von Pernštejn. Unter der Herrschaft von Bohunka und ihrem Mann wurde die Burg zum gelegentlichen Sitz. Mit dem Tod von Frau Bohunka überging das Rosicer Herrngut in die Hände der Herren von Lipá, die in Moravský Krumlov ihren Sitz hatten. Die Herren von Lipá leiteten Rosice durch die Eintragung in die Landurkunde im Jahre 1562 Jan dem Älteren von Žerotín weiter.

Unter Pertold von Lipá wurde es wahrscheinlich mit dem Umbau der Burg zum Schloss begonnen. Nach dem Jans Tod übernahm das Herregut Rosice sein Sohn Karel der Ältere von Žerotín. Er machte damals vom Schloss seinen liebsten Hauptsitz. An die Bauarbeiten der Herrscherfamilie von Žerotín erinnern noch heute die Geschlechtswappen an den Arkaden – Herrscherfamilien von Lipá, Boskovice, Slavata von Chlum, Žerotín, Krajíř von Krajek, und wieder die Familie von Žerotín. Auf den Fenstern der östlichen und südlichen Seite sind die Wappen von Žerotín und Valdštejn zu sehen.

Nach der Schlacht am Weißen Berg verwaltete das Rosicer Herrngut der Beamte Ondřej Číhal Krhovský. Wegen den Gegenreformationsanordnungen verkaufte Karel der Ältere von Žerotín die ganze Herrschaft 1628 dem Albrecht von Valdštejn, der am nächsten Jahr die Herrschaft dem Grafen Jan Baptista von Werdenberk verkaufte. Das Rosicer Schloss wechselte weiter Zehnen von Besitzern, der letzte von ihnen war Baron de Forest. Diesem Besitzer wurde das Herregut nach der Entstehung der Tschechoslowakei bei der ersten Bodenreform verstaatlicht.

Das Schloss sah früher ein bisschen anders aus. Beide Vorderflügel wurden durch ein Objekt mit einem Turm verbunden. In diesem Gebäude war die Wohnung des Burggrafen. Das nördliche Gebäude diente als ein geräumiger Pferdestall, im ersten Stock über die Ställe war ein Speicher. Im Erdgeschoss wurden früher Viehställe, Wagenschuppen und Holzschuppen errichtet. Im linken Seitenflügel wohnte das Schlossbedienstungspersonal, es waren hier auch ein Wagenschuppen, Heuschuppen und ein Raum für die Werkzeuge, im ersten Stock auch ein Speicher. Der Eintritt zum Hauptgebäude war über die Brücke durch den Durchgang. In den nordwestlichen Kellern war ein Behälter, später wurde er als ein Kühlraum ausgenutzt.

Auf dem Burghof befand sich unter den Arkaden ein Brunnen. Im Erdgeschoss war die Wohnung des Hausmeisters, auch eine Gesindestube, eine große Küche und ein Vorratskammer. Im ersten Stock befand sich eine Kapelle mit Oratorium, Musiksaal, einige Barockkabinette, Bibliothek, Esszimmer und die Herrschaftenzimmer. Das Schloss hat heute eine postklasicistische neuzeitliche Fassade, aber an dem nördlichen Seitenflügel und unter den Arkaden sind noch die Reste der Renaissancefasade zu sehen. In einem Teil des nördlichen Seitenflügels, im Erdgeschoss und im ersten Stock, sind noch wertvolle Gewölbe erhalten geblieben.

Im ersten Stock sind unter anderem auch Renaissancegemälde und Stuckdecke erhalten geblieben. Mit der verlaufenden Objektrekonstruktion werden neue historische und künstlich wertvolle architektonische Details entdeckt. Im Schloss sind für die Öffentlichkeit zwei Besichtigungstrassen geöffnet. Es sind hier 20 Räume und der Atomschutzraum zu sehen, der unter dem Schlossgarten situiert ist. Er ist durch die Schulausflüge in die Geschichte bekannt, und auch durch das historische Festival „Ein Ritterturnier um die Herzen von Jungfrauen und Damen“, das eine Schlacht um die Festung jedes letzte Wochenende im August beendet.

